

## **BAĞIMSIZ DENETİME TABİ OLACAK ŞİRKETLERİN BELİRLENMESİNE DAİR BAKANLAR KURULU KARARINA İLİŞKİN USUL VE ESASLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILDI**

**ÖZET** : 10.02.2014 tarihli ve 2014/ 5973 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bağımsız denetime tabi olacak şirketlerin belirlenmesinde aranılan ölçütlerde yapılan değişiklikler dikkate alınarak, **Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca çıkarılan “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esaslar”** da değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler, denetime tabi olacak şirketlerin aktif toplamının 75 milyon TL ve üzeri, yıllık net satış hasılatının 150 milyon TL ve üzeri ve çalışan sayısının 250 çalışan ve üzeriyle ilgili yapılan değişikliklerdir. Düzenlemede ayrıca, TMS’ye uygun olarak hazırlanmış finansal tabloların bulunmaması durumunda işletmelerin kendileri ile bağlı ortaklıkları ve iştiraklerinin vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırladıkları bilanço ve gelir tablolarındaki son iki hesap dönemine ilişkin tutarların dikkate alınacağı belirtilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397’nci maddesinde denetime tabi olan anonim şirketlerin ve şirketler topluluğunun finansal tabloları denetçi tarafından, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yayımlanan uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye Denetim Standartlarına göre denetleneceği düzenlemesi yer almıştır. Aynı maddenin 4’üncü fıkrasına göre denetime tabi olacak şirketler Bakanlar Kurulunca belirlenmektedir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun ise bağımsız denetime tabi olacak şirketlerin belirlenmesine dair Bakanlar Kurulu Kararına ilişkin usul ve esasları belirlemektedir.

Bu konularda bu güne kadar yapılan düzenlemeler ile son yapılan düzenlemeye ilişkin açıklamalar aşağıda verilmiştir.

### **I- BAKANLAR KURULU KARARLARI**

Denetime tabi olacak şirketlerle ilgili olarak Bakanlar Kurulunca 19/12/2012 tarihli ve 2012/4213 sayılı Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar, 23 Ocak 2013 tarih ve 28537 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Konuya ilişkin açıklamalarımız 24.01.2013/39 sayılı Sirkülerimizde yer almıştır.

Söz konusu Karar ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanun ile 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde bağımsız denetime tabi olacak şirketler belirlenirken ayrıca uygulamaya ilişkin esaslar da açıklanmıştır.

Daha sonra 14.03.2014 tarih ve 28941 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 10.02.2014 tarih ve 2014/5973 sayılı Karar ile 2012/4213 sayılı Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar’da değişiklikler yapılmıştı.

Yapılan değişiklikler ( karşılaştırmalı olarak) aşağıdaki gibiydi.

2012/4213 SAYILI KARAR	2014/5973 SAYILI KARAR	DEĞİŞİKLİKTEN SONRAKİ DURUM
<p><b>Bağımsız denetime tabi olacak şirketler</b></p> <p>MADDE 3- (1) Tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayan şirketler ile ekli (I) sayılı liste kapsamında yer alan şirketler, 6102 sayılı Kanun ile 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde bağımsız denetime tabidir:</p> <p><b>a) Aktif toplamı yüzellimilyon ve üstü Türk Lirası.</b></p> <p><b>b) Yıllık net satış hasılatı ikiyüzmilyon ve üstü Türk Lirası.</b></p> <p><b>c) Çalışan sayısı beşyüz ve üstü.</b></p> <p>(2) Ekli (II) sayılı liste kapsamında yer alan şirketler, tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte listede belirtilen sınırlamalar dikkate alınarak, 6102 sayılı Kanun ile 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde bağımsız denetime tabidir.</p> <p>(3) Ekli (I) sayılı liste kapsamında yer alanlar hariç olmak üzere 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna tabi kuruluşlar ile ekli (II) sayılı listenin yedinci sırasına giren kuruluşlar</p>	<p><b>MADDE 1 - 19/12/2012 tarihli ve 2012/4213 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar”ın 3 üncü Maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.</b></p> <p>“a) Aktif toplamı yetmişbeşmilyon ve üstü Türk Lirası.</p> <p>b) Yıllık net satış hasılatı yüzellimilyon ve üstü Türk Lirası.</p> <p>c) Çalışan sayısı ikiyüzelli ve üstü.”</p>	<p><b>Bağımsız denetime tabi olacak şirketler</b></p> <p>MADDE 3- (1) Tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayan şirketler ile ekli (I) sayılı liste kapsamında yer alan şirketler, 6102 sayılı Kanun ile 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde bağımsız denetime tabidir:</p> <p><b>a) Aktif toplamı yetmişbeşmilyon ve üstü Türk Lirası.</b></p> <p><b>b) Yıllık net satış hasılatı yüzellimilyon ve üstü Türk Lirası.</b></p> <p><b>c) Çalışan sayısı ikiyüzelli ve üstü.</b></p> <p>(2) Ekli (II) sayılı liste kapsamında yer alan şirketler, tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte listede belirtilen sınırlamalar dikkate alınarak, 6102 sayılı Kanun ile 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde bağımsız denetime tabidir.</p> <p>(3) Ekli (I) sayılı liste kapsamında yer alanlar hariç olmak üzere 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna tabi kuruluşlar ile ekli (II) sayılı listenin yedinci sırasına giren kuruluşlar hariç olmak üzere sermayesinin en az % 50 ve daha fazlası Devlete, il özel idarelerine, kanunla kurulmuş</p>

<p>hariç olmak üzere sermayesinin en az % 50 ve daha fazlası Devlete, il özel idarelerine, kanunla kurulmuş vakıflara ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan şirketler bu Kararın kapsamı dışındadır.</p>		<p>vakıflara ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan şirketler bu Kararın kapsamı dışındadır.</p>
<p><b>(I) SAYILI LİSTE</b> 1) Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden; a) Yatırım kuruluşları, b) Kolektif yatırım kuruluşları, c) Portföy yönetim şirketleri, ç) İpotek finansmanı kuruluşları, d) Varlık kiralama şirketleri, e) Merkezi takas kuruluşları, f) Merkezi saklama kuruluşları, g) Veri depolama kuruluşları, ğ) Derecelendirme kuruluşları, h) Değerleme kuruluşları, ı) Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören anonim şirketler.</p>	<p><b>MADDE 2</b> - Aynı Karara ekli (I) sayılı listenin birinci sırasına aşağıdaki bent eklenmiştir. “i) Nitelikli yatırımcılara satılmak üzere pay hariç sermaye piyasası aracı ihraç eden anonim şirketler”</p>	<p><b>(I) SAYILI LİSTE</b> 2) Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden; a) Yatırım kuruluşları, b) Kolektif yatırım kuruluşları, c) Portföy yönetim şirketleri, ç) İpotek finansmanı kuruluşları, d) Varlık kiralama şirketleri, e) Merkezi takas kuruluşları, f) Merkezi saklama kuruluşları, g) Veri depolama kuruluşları, ğ) Derecelendirme kuruluşları, h) Değerleme kuruluşları, ı) Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören anonim şirketler. i) <b>Nitelikli yatırımcılara satılmak üzere pay hariç sermaye piyasası aracı ihraç eden anonim şirketler</b></p>
<p><b>(I) SAYILI LİSTE</b> 4 ) İstanbul Altın Borsasında üye olarak faaliyet göstermesine izin verilen yetkili müesseseler, kıymetli madenler aracı kurumları, kıymetli maden üretimi veya ticareti ile iştigal eden anonim şirketler.</p>	<p><b>MADDE 3</b> - Aynı Karara ekli (I) sayılı listenin dördüncü sırasında yer alan “İstanbul Altın Borsasında Üye Olarak” ibaresi “Borsa İstanbul piyasalarında” şeklinde değiştirilmiştir.</p>	<p><b>(I) SAYILI LİSTE</b> 4) <b>Borsa İstanbul piyasalarında</b> faaliyet göstermesine izin verilen yetkili müesseseler, kıymetli madenler aracı kurumları, kıymetli maden üretimi veya ticareti ile iştigal eden anonim şirketler.</p>
<p><b>(II) SAYILI LİSTE</b> 6) Gayri faal olan veya</p>	<p><b>MADDE 4</b> - Aynı Karara ekli (II) sayılı listenin altıncı sırasının (a), (b) ve (c) bentleri aşağıdaki</p>	<p><b>(II) SAYILI LİSTE</b> 6) Gayri faal olan veya faaliyetleri geçici olarak durdurulan veya iptal</p>

<p>faaliyetleri geçici olarak durdurulan veya iptal edilmiş olan j (gerekli ana sözleşme değişiklikleri ve benzeri prosedür işlemleri henüz gerçekleştirilmemiş j olanlar dahil) iştirak ve şirketler hariç olmak üzere, Tasarruf Mevduatı ve Sigorta Fonunun iştirakleri ile mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu) kapsamında Fon tarafından denetimi ve yönetimi devralman şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.</p> <p>a) Aktif toplamı yüzellimilyon ve üstü Türk Lirası. b) Yıllık net satış hasılatı ikiyüzmilyon ve üstü Türk Lirası. c) Çalışan sayısı beşyüz ve üstü.</p>	<p>şekilde değiştirilmiştir. “a) Aktif toplamı yetmişbeşmilyon ve üstü Türk Lirası. b) Yıllık net satış hasılatı yüzellimilyon ve üstü Türk Lirası. c) Çalışan sayısı ikiyüzelli ve üstü.”</p>	<p>edilmiş olan j (gerekli ana sözleşme değişiklikleri ve benzeri prosedür işlemleri henüz gerçekleştirilmemiş j olanlar dahil) iştirak ve şirketler hariç olmak üzere, Tasarruf Mevduatı ve Sigorta Fonunun iştirakleri ile mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu) kapsamında Fon tarafından denetimi ve yönetimi devralman şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.</p> <p><b>a) Aktif toplamı yetmişbeşmilyon ve üstü Türk Lirası.</b> <b>b) Yıllık net satış hasılatı yüzellimilyon ve üstü Türk Lirası.</b> <b>c) Çalışan sayısı ikiyüzelli ve üstü.</b></p>
--	--	---

**2014/5973 sayılı Karar, 1/1/2014 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.**

Bu Kararlara göre, tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayan şirketler ile Karara ekli (I) sayılı liste kapsamında yer alan şirketler, 6102 sayılı Kanun ile 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde bağımsız denetime tabidir:

1/1/2013 tarihinden itibaren	a) Aktif toplamı yüzellimilyon ve üstü Türk Lirası. b) Yıllık net satış hasılatı ikiyüzmilyon ve üstü Türk Lirası. c) Çalışan sayısı beşyüz ve üstü.
1/1/2014 tarihinden itibaren	a) Aktif toplamı yetmiş beşmilyon ve üstü Türk Lirası. b) Yıllık net satış hasılatı yüzellimilyon ve üstü Türk Lirası. c) Çalışan sayısı ikiyüzelli ve üstü.

## II- KURUL KARARLARI

**19.12.2012** tarihli ve **2012/ 4213** sayılı *“Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı”*nın 4’üncü maddesinin altıncı fıkrasına dayanılarak hazırlanan *“Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esaslar”* ise Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca, 28.02.2013 tarihli toplantı ve 75935942-050.01.04 – [01/05] sayılı Kararı ile kararlaştırılmış ve **12.03.2013 tarih ve 28585** sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Söz konusu Kurul Kararı, şirketlerin bağımsız denetime tabi olmasına, bağımsız denetimin kapsamından çıkmasına ve ilk uygulamaya ilişkin hususları kapsamaktaydı.

**Bu kapsamda, 10.02.2014** tarihli ve **2014/ 5973** sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bağımsız denetime tabi olacak şirketlerin belirlenmesinde aranılan ölçütlerde yapılan değişiklikler dikkate alınarak, **12.03.2013** tarih ve **28585** sayılı Resmi Gazete’de yayımlan Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esaslarda değişiklik yapılmıştır.

Bu değişiklikler, denetime tabi olacak şirketlerin aktif toplamının 75 milyon TL ve üzeri, yıllık net satış hasılatının 150 milyon TL ve üzeri ve çalışan sayısının 250 çalışan ve üzeriyle ilgili yapılan değişikliklerdir.

Kararda ayrıca, TMS’ye uygun olarak hazırlanmış finansal tabloların bulunmaması durumunda işletmelerin kendileri ile bağlı ortaklıkları ve iştiraklerinin vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırladıkları bilanço ve gelir tablolarındaki son iki hesap dönemine ilişkin tutarların dikkate alınacağı belirtilmiştir.

Yapılan bu değişiklikler, Kararın ilk haliyle karşılaştırmalı olarak aşağıda verilmiştir.

**Sirküler Rapor**  **11.10.2014/187-6**

12.03.2013 tarihli Resmi Gazete Kurul Kararı	10.10.2014 tarihli Resmi Gazetede Yayımlanan Kurul Kararı ile Yapılan Değişiklikler																																																																																				
<p><b>MADDE 5 – (1)</b> Şirketlerin denetime tabi olup olmadığının belirlenmesinde tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte aktif toplamına, yıllık net satış hasılatına ve çalışan sayısına ilişkin genel ölçütler aşağıdaki gibi belirlenmiştir:</p> <p>Aktif toplamı : 150 milyon TL ve üzeri Yıllık net satış hasılatı : 200 milyon TL ve üzeri Çalışan sayısı : 500 çalışan ve üzeri</p> <p>(2) Bakanlar Kurulu Kararına göre şirketlerin denetime tabi olması için yukarıda belirtilen üç ölçütten ikisini üst üste iki hesap dönemi sağlaması gerekir. Birbirini takip eden hesap dönemlerinde sağlanan iki ölçütün aynı ölçütler olması şart değildir. Aşağıdaki tabloda örnek bir şirket için hesap dönemleri itibarıyla ölçütlerin sağlanması ve denetime tabi olma durumu gösterilmiştir:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Hesap dönemleri</th> <th>Bilanço aktif toplamı 150 milyon TL veya üzeri midir?</th> <th>Yıllık net satış hasılatı 200 milyon TL veya üzeri midir?</th> <th>Çalışan sayısı 500 veya üzeri midir?</th> <th>Kriterlerden en az ikisini sağlıyor mu?</th> <th>Denetime tabi midir?</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1/1-31/12 2011</td> <td>Evet</td> <td>Hayır</td> <td>Hayır</td> <td>Sağlamıyor</td> <td>Referans yıl</td> </tr> <tr> <td>1/1-31/12 2012</td> <td>Evet</td> <td>Evet</td> <td>Hayır</td> <td>Sağlıyor</td> <td>Referans yıl</td> </tr> <tr> <td>1/1-31/12 2013</td> <td>Evet</td> <td>Hayır</td> <td>Evet</td> <td>Sağlıyor</td> <td>Tabi değildir</td> </tr> <tr> <td>1/1-31/12 2014*</td> <td>Hayır</td> <td>Hayır</td> <td>Evet</td> <td>Sağlamıyor</td> <td>Tabidir</td> </tr> <tr> <td>1/1-31/12 2015</td> <td>Hayır</td> <td>Hayır</td> <td>Evet</td> <td>Sağlamıyor</td> <td>Tabidir</td> </tr> <tr> <td>1/1-31/12 2016</td> <td>Evet</td> <td>Hayır</td> <td>Evet</td> <td>Sağlıyor</td> <td>Tabi değildir</td> </tr> </tbody> </table> <p>31/12/2014 tarihinde sona eren hesap döneminde ölçütlerden en az ikisinin sınırlarının yüzde yirmi veya daha fazla altında kalınmadığı varsayılmıştır.</p> <p>(3) Bakanlar Kurulu Kararına ekli (II) sayılı listede belirtilen alanlarda faaliyet</p>	Hesap dönemleri	Bilanço aktif toplamı 150 milyon TL veya üzeri midir?	Yıllık net satış hasılatı 200 milyon TL veya üzeri midir?	Çalışan sayısı 500 veya üzeri midir?	Kriterlerden en az ikisini sağlıyor mu?	Denetime tabi midir?	1/1-31/12 2011	Evet	Hayır	Hayır	Sağlamıyor	Referans yıl	1/1-31/12 2012	Evet	Evet	Hayır	Sağlıyor	Referans yıl	1/1-31/12 2013	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir	1/1-31/12 2014*	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir	1/1-31/12 2015	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir	1/1-31/12 2016	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir	<p><b>MADDE 5 - (1)</b> Şirketlerin denetime tabi olup olmadığının belirlenmesinde tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte aktif toplamına, yıllık net satış hasılatına ve çalışan sayısına ilişkin genel ölçütler aşağıdaki gibi belirlenmiştir:</p> <p>Aktif toplamı : 75 milyon TL ve üzeri Yıllık net satış hasılatı : 150 milyon TL ve üzeri Çalışan sayısı : 250 çalışan ve üzeri</p> <p>(2) Bakanlar Kurulu Kararına göre şirketlerin denetime tabi olması için yukarıda belirtilen üç ölçütten ikisini üst üste iki hesap dönemi sağlaması gerekir. Birbirini takip eden hesap dönemlerinde sağlanan iki ölçütün aynı ölçütler olması şart değildir. Aşağıdaki tabloda örnek bir şirket için hesap dönemleri itibarıyla ölçütlerin sağlanması ve denetime tabi olma durumu gösterilmiştir:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Hesap dönemleri</th> <th>Bilanço aktif toplamı 75 milyon TL veya üzeri midir?</th> <th>Yıllık net satış hasılatı 150 milyon TL veya üzeri midir?</th> <th>Çalışan sayısı 250 veya üzeri midir?</th> <th>Kriterlerden en az ikisini sağlıyor mu?</th> <th>Denetime tabi midir?</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1/1-31/12 20X1</td> <td>Evet</td> <td>Hayır</td> <td>Hayır</td> <td>Sağlamıyor</td> <td>Referans yıl</td> </tr> <tr> <td>1/1-31/12 20X2</td> <td>Evet</td> <td>Evet</td> <td>Hayır</td> <td>Sağlıyor</td> <td>Referans yıl</td> </tr> <tr> <td>1/1-31/12 20X3</td> <td>Evet</td> <td>Hayır</td> <td>Evet</td> <td>Sağlıyor</td> <td>Tabi değildir</td> </tr> <tr> <td>1/1-31/12 20X4*</td> <td>Hayır</td> <td>Hayır</td> <td>Evet</td> <td>Sağlamıyor</td> <td>Tabidir</td> </tr> <tr> <td>1/1-31/12 20X5</td> <td>Hayır</td> <td>Hayır</td> <td>Evet</td> <td>Sağlamıyor</td> <td>Tabidir</td> </tr> <tr> <td>1/1-31/12 20X6</td> <td>Evet</td> <td>Hayır</td> <td>Evet</td> <td>Sağlıyor</td> <td>Tabi değildir</td> </tr> </tbody> </table> <p>* 31/12/20X4 tarihinde sona eren hesap döneminde ölçütlerden en az ikisinin sınırlarının yüzde yirmi veya daha fazla altında kalınmadığı varsayılmıştır.</p> <p>(3) Bakanlar Kurulu Kararına ekli (II) sayılı listede belirtilen alanlarda faaliyet gösteren şirketler aynı listede yer verilen ölçütler dikkate alınmak suretiyle denetime tabidir. Ölçütlerin söz konusu listede belirtilen sınırlamalar çerçevesinde aşılmadığı</p>	Hesap dönemleri	Bilanço aktif toplamı 75 milyon TL veya üzeri midir?	Yıllık net satış hasılatı 150 milyon TL veya üzeri midir?	Çalışan sayısı 250 veya üzeri midir?	Kriterlerden en az ikisini sağlıyor mu?	Denetime tabi midir?	1/1-31/12 20X1	Evet	Hayır	Hayır	Sağlamıyor	Referans yıl	1/1-31/12 20X2	Evet	Evet	Hayır	Sağlıyor	Referans yıl	1/1-31/12 20X3	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir	1/1-31/12 20X4*	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir	1/1-31/12 20X5	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir	1/1-31/12 20X6	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir
Hesap dönemleri	Bilanço aktif toplamı 150 milyon TL veya üzeri midir?	Yıllık net satış hasılatı 200 milyon TL veya üzeri midir?	Çalışan sayısı 500 veya üzeri midir?	Kriterlerden en az ikisini sağlıyor mu?	Denetime tabi midir?																																																																																
1/1-31/12 2011	Evet	Hayır	Hayır	Sağlamıyor	Referans yıl																																																																																
1/1-31/12 2012	Evet	Evet	Hayır	Sağlıyor	Referans yıl																																																																																
1/1-31/12 2013	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir																																																																																
1/1-31/12 2014*	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir																																																																																
1/1-31/12 2015	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir																																																																																
1/1-31/12 2016	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir																																																																																
Hesap dönemleri	Bilanço aktif toplamı 75 milyon TL veya üzeri midir?	Yıllık net satış hasılatı 150 milyon TL veya üzeri midir?	Çalışan sayısı 250 veya üzeri midir?	Kriterlerden en az ikisini sağlıyor mu?	Denetime tabi midir?																																																																																
1/1-31/12 20X1	Evet	Hayır	Hayır	Sağlamıyor	Referans yıl																																																																																
1/1-31/12 20X2	Evet	Evet	Hayır	Sağlıyor	Referans yıl																																																																																
1/1-31/12 20X3	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir																																																																																
1/1-31/12 20X4*	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir																																																																																
1/1-31/12 20X5	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir																																																																																
1/1-31/12 20X6	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir																																																																																



**Sirküler Rapor**  **11.10.2014/187-7**

gösteren şirketler aynı listede yer verilen ölçütler dikkate alınmak suretiyle denetime tabidir. Ölçütlerin söz konusu listede belirtilen sınırlamalar çerçevesinde aşılmış olmadığı belirlenmesinde ikinci fıkradaki usul uygulanır.

(4) Bakanlar Kurulu Kararına ekli (I) sayılı listede belirtilen alanlarda faaliyet gösteren şirketler ise herhangi bir ölçüt şartı aranmaksızın denetime tabidir.

(5) Denetim, şirketin konsolide finansal tablolarının yanında münferit finansal tablolarını da içerir.

(6) Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca denetime tabi olma şartlarını taşımayan bir şirket, sadece ana ortaklığının, bağlı ortaklığının veya iştirakinin Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında denetime tabi olması nedeniyle denetime tabi olmaz. Bu durum, topluluk denetçisinin konsolide finansal tabloların denetimine ilişkin 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve TDS çerçevesindeki yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

belirlenmesinde ikinci fıkradaki usul uygulanır.

(4) Bakanlar Kurulu Kararına ekli (I) sayılı listede belirtilen alanlarda faaliyet gösteren şirketler ise herhangi bir ölçüt şartı aranmaksızın denetime tabidir.

(5) Denetim, şirketin konsolide finansal tablolarının yanında münferit finansal tablolarını da içerir.

(6) Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca denetime tabi olma şartlarını taşımayan bir şirket, sadece ana ortaklığının, bağlı ortaklığının veya iştirakinin Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında denetime tabi olması nedeniyle denetime tabi olmaz. Bu durum, topluluk denetçisinin konsolide finansal tabloların denetimine ilişkin 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve TDS çerçevesindeki yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

**MADDE 10 –** (1) Denetime tabi şirketler, tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte 5 inci maddede belirtilen ölçütlerden en az ikisine ait **sınırların art arda iki hesap döneminde** altında kalması durumunda, müteakip hesap döneminden itibaren denetim kapsamından çıkar. Birbirini takip eden hesap dönemlerinde sınırların altında kalınan iki ölçütün aynı olması şart değildir. Aşağıdaki tabloda örnek bir şirket için hesap dönemleri itibarıyla ölçütlerin sağlanması ve denetime tabi olma durumu gösterilmiştir:

**MADDE 10 -** (1) Denetime tabi şirketler, tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte 5 inci maddede belirtilen ölçütlerden en az ikisine ait sınırların iki hesap döneminde art arda altında kalması durumunda, müteakip hesap döneminden itibaren denetimin kapsamından çıkar. Birbirini takip eden hesap dönemlerinde sınırların altında kalınan iki ölçütün aynı olması şart değildir. Aşağıdaki tabloda örnek bir şirket için hesap dönemleri itibarıyla ölçütlerin sağlanması ve denetimin kapsamından çıkma durumu gösterilmiştir:

Sirküler Rapor  11.10.2014/187-8

Hesap dönemleri	Bilanço aktif toplamı 150 milyon TL veya üzeri midir?	Yıllık net satış hasılatı 200 milyon TL veya üzeri midir?	Çalışan sayısı 500 veya üzeri midir?	Kriterlerden en az ikisini sağlıyor mu?	Denetime tabi midir?
1/1-31/12 2011	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Referans yıl
1/1-31/12 2012	Evet	Evet	Hayır	Sağlıyor	Referans yıl
1/1-31/12 2013	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabidir
1/1-31/12 2014*	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir
1/1-31/12 2015	Hayır	Evet	Hayır	Sağlamıyor	Tabidir
1/1-31/12 2016	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir

\* 31/12/2014 tarihinde sona eren hesap döneminde ölçütlerden en az ikisinin sınırlarının yüzde yirmi veya daha fazla altında kalmadığı varsayılmıştır.

(2) Denetime tabi şirketler, 7 nci madde çerçevesinde tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte, bir hesap döneminde 5 inci maddede belirtilen ölçütlerden en az ikisinin sınırlarının yüzde yirmi veya daha fazla altında kalması durumunda, müteakip hesap döneminden itibaren denetim kapsamından çıkar. **Örneğin, 1/1/2013-31/12/2013 hesap döneminde denetime tabi olan bir şirketin 31/12/2013 tarihinde sona eren hesap döneminde aktif toplamı 110 milyon TL, yıllık net satış hasılatı 150 milyon TL ve çalışan sayısı 550 kişidir. Şirket, söz konusu hesap döneminde, aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı ölçütlerine ilişkin sınırların yüzde yirmiden daha fazla altında kalmıştır. Bu nedenle şirket, 1/1/2014-31/12/2014 hesap dönemi için denetimin kapsamından çıkar.**

(3) Bu madde hükmü, denetime tabi şirketlerden Bakanlar Kurulu Kararına ekli (I) sayılı liste kapsamında bulunan şirketler açısından uygulanmaz.

Hesap dönemleri	Bilanço aktif toplamı 75 milyon TL veya üzeri midir?	Yıllık net satış hasılatı 150 milyon TL veya üzeri midir?	Çalışan sayısı 250 veya üzeri midir?	Kriterlerden en az ikisini sağlıyor mu?	Denetime tabi midir?
1/1-31/12 20X1	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Referans yıl
1/1-31/12 20X2	Evet	Evet	Hayır	Sağlıyor	Referans yıl
1/1-31/12 20X3	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabidir
1/1-31/12 20X4*	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir
1/1-31/12 20X5	Hayır	Evet	Hayır	Sağlamıyor	Tabidir
1/1-31/12 20X6	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir

\* 31/12/20X4 tarihinde sona eren hesap döneminde ölçütlerden en az ikisinin sınırlarının yüzde yirmi veya daha fazla altında kalmadığı varsayılmıştır.

(2) Denetime tabi şirketler, 7 nci madde çerçevesinde tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte, bir hesap döneminde 5 inci maddede belirtilen ölçütlerden en az ikisinin sınırlarının yüzde yirmi veya daha fazla altında kalması durumunda, müteakip hesap döneminden itibaren denetim kapsamından çıkar.”

(3) Bu madde hükmü, denetime tabi şirketlerden Bakanlar Kurulu Kararına ekli (I) sayılı liste kapsamında bulunan şirketler açısından uygulanmaz.





**Esas alınacak finansal tablolar**

**MADDE 11 – (1)** Denetime tabi olan şirketler, finansal tablolarını 6102 sayılı Kanun ve TMS'ye göre hazırlar. Bu şirketler daha sonraki hesap dönemlerinde denetim kapsamında olup olmadıklarını değerlendirirken, aktif toplamının ve yıllık net satış hasılatının hesabında 6102 sayılı Kanun ve TMS'ye göre hazırladıkları finansal tabloları dikkate alır. Bu durumda, bağlı ortaklık ve iştirak kavramları 6102 sayılı Kanun ve TMS'deki anlamlarıyla dikkate alınır. Ölçütlerin belirlenmesinde bağlı ortaklıkların tam konsolidasyon yöntemine, iştiraklerin ise özkaynak yöntemine göre konsolide edildikleri finansal tablolar kullanılır. Ortalama çalışan sayısının hesabında 8 inci madde hükümleri uygulanır.

**“MADDE 11 – (1)** Denetime tabi olan şirketler, daha sonraki hesap dönemlerinde denetim kapsamında olup olmadıklarını değerlendirirken, aktif toplamının ve yıllık net satış hasılatının hesabında varsa TMS'ye uygun olarak hazırladıkları finansal tablolarda yer alan tutarları esas alır. TMS'yi uygulayan şirketler açısından, bağlı ortaklık ve iştirak kavramları 6102 sayılı Kanun ve TMS'deki anlamlarıyla dikkate alınır. Bu durumda, ölçütler belirlenirken bağlı ortaklıkların tam konsolidasyon yöntemine, iştiraklerin ise özkaynak yöntemine göre konsolide edildikleri finansal tablolar kullanılır. TMS'ye uygun olarak hazırlanmış finansal tabloların bulunmaması durumunda ise, kendileri ile bağlı ortaklıkları ve iştiraklerinin vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırladıkları bilanço ve gelir tablolarındaki son iki hesap dönemine ilişkin tutarlar dikkate alınarak 7 ve 9 uncu madde hükümleri uygulanır. Ortalama çalışan sayısının hesabında 8 inci madde hükümleri uygulanır.”

TÜRMOB Sirküleri



**Sirküler Rapor**  **11.10.2014/187-10**

Bu Usul ve Esaslar 1/1/2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu sirkülerimize ek olarak

- 19/12/2012 tarihli ve 2012/4213 sayılı Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar,
- Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esaslar
- Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esaslarda Değişiklik Yapılması Hakkında Usul ve Esaslar

aşağıda verilmiştir.

**Saygılarımızla...**



## KURUL KARARI

### Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumundan:

**Karar No:** 75935942-050.01.04-[01/30]

**Toplantı Tarihi:** 18/9/2014

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca 23/1/2013 tarihli ve 28537 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2012/4213 sayılı “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı”nın 4 üncü maddesinin altıncı fıkrasına dayanılarak hazırlanan ve 12/3/2013 tarihli ve 28585 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esaslar”da;

- 26/8/2014 tarihli ve 29100 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan TMS Uygulama Kapsamı hakkındaki Kurul Kararımız ve

- 14/3/2014 tarihli ve 28941 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar

ile yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacıyla gerekli değişiklikler yapılarak ekteki şekilde “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esaslarda Değişiklik Yapılması Hakkında Usul ve Esaslar”ın yayımlanmasına karar verilmiştir.

### EK

#### BAĞIMSIZ DENETİME TABİ OLACAK ŞİRKETLERİN BELİRLENMESİNE DAİR BAKANLAR KURULU KARARINA İLİŞKİN USUL VE ESASLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA USUL VE ESASLAR

**MADDE 1** – 12/3/2013 tarihli ve 28585 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esasların 5 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“**MADDE 5** - (1) Şirketlerin denetime tabi olup olmadığının belirlenmesinde tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte aktif toplamına, yıllık net satış hasılatına ve çalışan sayısına ilişkin genel ölçütler aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

Aktif toplamı : 75 milyon TL ve üzeri  
Yıllık net satış hasılatı : 150 milyon TL ve üzeri  
Çalışan sayısı : 250 çalışan ve üzeri

(2) Bakanlar Kurulu Kararına göre şirketlerin denetime tabi olması için yukarıda belirtilen üç ölçütten ikisini üst üste iki hesap dönemi sağlaması gerekir. Birbirini takip eden hesap dönemlerinde sağlanan iki ölçütün aynı ölçütler olması şart değildir. Aşağıdaki tabloda örnek bir şirket için hesap dönemleri itibarıyla ölçütlerin sağlanması ve denetime tabi olma durumu gösterilmiştir:

Hesap dönemleri	Bilanço aktif toplamı 75milyon TL veya üzeri midir?	Yıllık net satış hasılatı 150milyon TL veya üzeri midir?	Çalışan sayısı 250 veya üzeri midir?	Kriterlerden en az ikisini sağlıyor mu?	Denetime tabi midir?
1/1-31/12 20X1	Evet	Hayır	Hayır	Sağlamıyor	Referans yıl
1/1-31/12 20X2	Evet	Evet	Hayır	Sağlıyor	Referans yıl
1/1-31/12 20X3	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir
1/1-31/12 20X4*	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir



Sirküler Rapor  11.10.2014/187-12

1/1-31/12 20X5	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir
1/1-31/12 20X6	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir

\* 31/12/20X4 tarihinde sona eren hesap döneminde ölçütlerden en az ikisinin sınırlarının yüzde yirmi veya daha fazla altında kalınmadığı varsayılmıştır.”

**MADDE 2** – Aynı Usul ve Esasların 10 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 10** - (1) Denetime tabi şirketler, tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte 5 inci maddede belirtilen ölçütlerden en az ikisine ait sınırların iki hesap döneminde art arda altında kalması durumunda, müteakip hesap döneminden itibaren denetimin kapsamından çıkar. Birbirini takip eden hesap dönemlerinde sınırların altında kalınan iki ölçütün aynı olması şart değildir. Aşağıdaki tabloda örnek bir şirket için hesap dönemleri itibarıyla ölçütlerin sağlanması ve denetimin kapsamından çıkma durumu gösterilmiştir:

Hesap dönemleri	Bilanço aktif toplamı 75 milyon TL veya üzeri midir?	Yıllık net satış hasılatı 150 milyon TL veya üzeri midir?	Çalışan sayısı 250 veya üzeri midir?	Kriterlerden en az ikisini sağlıyor mu?	Denetime tabi midir?
1/1-31/12 20X1	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Referans yıl
1/1-31/12 20X2	Evet	Evet	Hayır	Sağlıyor	Referans yıl
1/1-31/12 20X3	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabidir
1/1-31/12 20X4*	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir
1/1-31/12 20X5	Hayır	Evet	Hayır	Sağlamıyor	Tabidir
1/1-31/12 20X6	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir

\* 31/12/20X4 tarihinde sona eren hesap döneminde ölçütlerden en az ikisinin sınırlarının yüzde yirmi veya daha fazla altında kalınmadığı varsayılmıştır.

(2) Denetime tabi şirketler, 7 nci madde çerçevesinde tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte, bir hesap döneminde 5 inci maddede belirtilen ölçütlerden en az ikisinin sınırlarının yüzde yirmi veya daha fazla altında kalması durumunda, müteakip hesap döneminden itibaren denetim kapsamından çıkar.”

**MADDE 3** – Aynı Usul ve Esasların 11 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“**MADDE 11** – (1) Denetime tabi olan şirketler, daha sonraki hesap dönemlerinde denetim kapsamında olup olmadıklarını değerlendirirken, aktif toplamının ve yıllık net satış hasılatının hesabında varsa TMS’ye uygun olarak hazırladıkları finansal tablolarda yer alan tutarları esas alır. TMS’yi uygulayan şirketler açısından, bağlı ortaklık ve iştirak kavramları 6102 sayılı Kanun ve TMS’deki anlamlarıyla dikkate alınır. Bu durumda, ölçütler belirlenirken bağlı ortaklıkların tam konsolidasyon yöntemine, iştiraklerin ise özkaynak yöntemine göre konsolide edildikleri finansal tablolar kullanılır. TMS’ye uygun olarak hazırlanmış finansal tabloların bulunmaması durumunda ise, kendileri ile bağlı ortaklıkları ve iştiraklerinin vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırladıkları bilanço ve gelir tablolarındaki son iki hesap dönemine ilişkin tutarlar dikkate alınarak 7 ve 9 uncu madde hükümleri uygulanır. Ortalama çalışan sayısının hesabında 8 inci madde hükümleri uygulanır.”

**MADDE 4** – Bu Usul ve Esaslar 1/1/2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 5** – Bu Usul ve Esaslar hükümlerini Kurum Başkanı yürütür.



## BAKANLAR KURULU KARARI

### Karar Sayısı : 2012/4213

Ekli “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar”ın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının 29/11/2012 tarihli ve 1786 sayılı yazısı üzerine, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 19/12/2012 tarihinde kararlaştırılmıştır.

### BAĞIMSIZ DENETİME TABİ OLACAK ŞİRKETLERİN BELİRLENMESİNE DAİR KARAR

#### Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kararın amacı, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 398 inci maddesi kapsamında denetime tabi olacak şirketlere ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

#### Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kararda geçen;

- Kurum: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunu,
  - Şirket: 6102 sayılı Kanunda düzenlenen sermaye şirketlerini,
  - TMS: Türkiye Muhasebe Standartlarını,
- ifade eder.

(2) Bu Kararda tanımı bulunmayan terimler TMS'deki anlamlarıyla kullanılmıştır.

#### Bağımsız denetime tabi olacak şirketler

MADDE 3- (1) Tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayan şirketler ile ekli (I) sayılı liste kapsamında yer alan şirketler, 6102 sayılı Kanun ile 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde bağımsız denetime tabidir:

**a) (2014/5973 Sayılı Kararla Değişik Yürürlük : 1.1.2014) <sup>1</sup> Aktif toplamı yetmişbeşmilyon ve üstü Türk Lirası.**

**b) Yıllık net satış hasılatı yüzellimilyon ve üstü Türk Lirası.**

**c) Çalışan sayısı ikiyüzelli ve üstü.**

(2) Ekli (II) sayılı liste kapsamında yer alan şirketler, tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte listede belirtilen sınırlamalar dikkate alınarak, 6102 sayılı Kanun ile 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde bağımsız denetime tabidir.

(3) Ekli (I) sayılı liste kapsamında yer alanlar hariç olmak üzere 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna tabi kuruluşlar ile ekli (II) sayılı listenin yedinci sırası kapsamına giren kuruluşlar

<sup>1</sup> a) Aktif toplamı yüzellimilyon ve üstü Türk Lirası.

b) Yıllık net satış hasılatı ikiyüzmilyon ve üstü Türk Lirası.

c) Çalışan sayısı beşyüz ve üstü.





hariç olmak üzere sermayesinin en az % 50 ve daha fazlası Devlete, il özel idarelerine, kanunla kurulmuş vakıflara ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan şirketler bu Kararın kapsamı dışındadır.

#### Uygulamaya ilişkin esaslar

**MADDE 4-** (1) Şirketler, bu Kararda belirtilen üç ölçütten en az ikisinin sınırlarını art arda iki hesap döneminde aşmaları durumunda müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetime tabi olur. Bağımsız denetime tabi şirketler, söz konusu ölçütlerden en az ikisine ait sınırların art arda iki hesap döneminde altında kalmaları ya da bir hesap döneminde söz konusu ölçütlerden en az ikisinin sınırlarının yüzde yirmi veya daha fazla altında kalmaları durumunda, müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetim kapsamından çıkarılır.

(2) Bu Kararda belirtilen üç ölçütten ikisinin sınırlarının aşılıp aşılmadığının belirlenmesinde; şirketin aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı bakımından yürürlükteki mevzuat uyarınca hazırladıkları önceki yıllara ait (son iki yıldaki) finansal tablolar, çalışan sayısı bakımından ise şirkette önceki yıllardaki (son iki yıldaki) ortalama çalışan sayısı esas alınır.

(3) Bağlı ortaklıkları ve iştirakleri bulunan şirketler açısından bu Kararda belirtilen üç ölçütten ikisinin sınırlarının aşılıp aşılmadığının belirlenmesinde; aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı bakımından ana ortaklık ve bağlı ortaklığa ait finansal tablolarda yer alan kalemlerin toplamı (varsa grup içi işlemler yok edilir), çalışan sayısı bakımından ise ana ortaklıkta ve bağlı ortaklıkta önceki yıllardaki (son iki yıldaki) ortalama çalışan sayılarının toplamı dikkate alınır. İştirakler açısından, söz konusu ölçütler iştirakteki hisseleri oranında dikkate alınır.

(4) Bağımsız denetime tabi şirketlerin ara dönem sınırlı bağımsız denetim yükümlülükleri, mevzuatta hüküm bulunmaması halinde Kurum tarafından belirlenir.

(5) Bu Kararda düzenlenmeyen hususlarda TMS'de yer alan hükümlere göre uygulama yapılır.

(6) Bu Kararın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Kurum yetkilidir.

#### Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Eklî (II) sayılı listenin yedinci sırası ile sadece kamu iktisadi teşebbüsleri bakımından olmak üzere aynı listenin dördüncü sırasında yer alan hükümler 1/1/2015 tarihinden itibaren uygulanır.

#### Yürürlük

MADDE 5-(1) Bu Karar 1/1/2013 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

#### Yürütme

MADDE 6- (1) Bu Karar hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.



(I) SAYILI LİSTE

- 3) Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;
- Yatırım kuruluşları,
  - Kolektif yatırım kuruluşları,
  - Portföy yönetim şirketleri,
  - İpotek finansmanı kuruluşları,
  - Varlık kiralama şirketleri,
  - Merkezi takas kuruluşları,
  - Merkezi saklama kuruluşları,
  - Veri depolama kuruluşları,
  - Derecelendirme kuruluşları,
  - Değerleme kuruluşları,
- ı) Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören anonim şirketler.
- i) **(2014/5973 Sayılı Karar md.2 ile eklenen bent; Yürürlük : 1.1.2014) Nitelikli yatırımcılara satılmak üzere pay hariç sermaye piyasası aracı ihraç eden anonim şirketler**
- 4) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;
- Bankalar,
  - Derecelendirme kuruluşları,
  - Finansal holding şirketleri,
  - Finansal kiralama şirketleri,
  - Factoring şirketleri,
  - Finansman şirketleri,
  - Varlık yönetim şirketleri,
  - Finansal holding şirketleri üzerinde 5411 sayılı Kanunda tanımlandığı şekliyle nitelikli paya sahip olan şirketler.
- 5) 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ile 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu kapsamında faaliyet göstermekte olan sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri.
- 6) **(2014/5973 Sayılı Kararla Değişik Yürürlük : 1.1.2014) <sup>2</sup>Borsa İstanbul piyasalarında** üye olarak faaliyet göstermesine izin verilen yetkili müesseseler, kıymetli madenler aracı kurumları, kıymetli maden üretimi veya ticareti ile iştigal eden anonim şirketler.
- 7) 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu hükümleri uyarınca anonim şirket halinde kurulan tarım ürünleri lisanslı depo şirketleri ile 11/8/1982 tarihli ve 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu hükümleri uyarınca anonim şirket şeklinde kurulan şirketler.
- 6) Ulusal karasal, uydu ve kablolu televizyon sahibi medya hizmet sağlayıcı şirketler.

<sup>2</sup> İstanbul Altın Borsasında

**(II) SAYILI LİSTE**

1) Sermayesinin en az % 25'i kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, sendikalara, derneklere, vakıflara, kooperatiflere ve bunların üst kuruluşlarına doğrudan veya dolaylı olarak ait olan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.

- Aktif toplamı kırkmilyon ve üstü Türk Lirası.
- Yıllık net satış hasılatı ellimilyon ve üstü Türk Lirası.
- Çalışan sayısı yüzyirmibeş ve üstü.

2) Yurt çapında günlük olarak gazete yayımlayan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.

- Aktif toplamı ellimilyon ve üstü Türk Lirası.
- Yıllık net satış hasılatı yetmişbeşmilyon ve üstü Türk Lirası.
- Çalışan sayısı yüzyetmişbeş ve üstü.

3) Kaynak tahsisi içermeyen yetkilendirme sahibi şirketler ile çağrı merkezi şirketleri hariç olmak üzere, 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1525 inci maddesi kapsamında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu denetimine tabi olan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.

- Aktif toplamı yetmişbeşmilyon ve üstü Türk Lirası.
- Yıllık net satış hasılatı yüzmilyon ve üstü Türk Lirası.
- Çalışan sayısı ikiyüzelli ve üstü.

4) 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu, 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ve 2/3/2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun uyarınca Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu düzenlemelerine tabi olarak faaliyet gösteren lisans, sertifika veya yetki belgesi sahibi şirketlerden (4046 sayılı Kanun hükümlerine tabi kamu iktisadi teşebbüsleri hariç) aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.

- Aktif toplamı yetmişbeşmilyon ve üstü Türk Lirası.
- Yıllık net satış hasılatı yüzmilyon ve üstü Türk Lirası.
- Çalışan sayısı ikiyüzelli ve üstü.

5) Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmeyen ancak Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında halka açık sayılan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.

- Aktif toplamı onbeşmilyon ve üstü Türk Lirası.
- Yıllık net satış hasılatı yirmimilyon ve üstü Türk Lirası.
- Çalışan sayısı elli ve üstü.

Gayri faal olan veya faaliyetleri geçici olarak durdurulan veya iptal edilmiş olan (gerekli ana sözleşme değişiklikleri ve benzeri prosedür işlemleri henüz gerçekleştirilmemiş j olanlar dahil) iştirak ve şirketler hariç olmak üzere, Tasarruf Mevduatı ve Sigorta Fonunun iştirakleri ile mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu) kapsamında Fon tarafından denetimi ve yönetimi devralman şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.





**a) (2014/5973 Sayılı Kararla Değişik Yürürlük : 1.1.2014)<sup>3</sup> Aktif toplamı yetmişbeşmilyon ve üstü Türk Lirası.**

**b) Yıllık net satış hasılatı yüzellimilyon ve üstü Türk Lirası.**

**c) Çalışan sayısı ikiyüzelli ve üstü.**

7) 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında faaliyet gösteren kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile sermayesinin en az % 50'si belediyelere ait olan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.

a) Aktif toplamı kırkmilyon ve üstü Türk Lirası.

b) Yıllık net satış hasılatı ellimilyon ve üstü Türk Lirası.

c) Çalışan sayısı yüzyirmibeş ve üstü.

TÜRMOB Sirküler Rapor

<sup>3</sup> a) Aktif toplamı yüzellimilyon ve üstü Türk Lirası.

b) Yıllık net satış hasılatı ikiyüzümilyon ve üstü Türk Lirası.

c) Çalışan sayısı beşyüz ve üstü.



## KURUL KARARI

**Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumundan:**

### KURUL KARARI

**Karar No:** 75935942-050.01.04 – [01/05]

**Toplantı Tarihi:** 28/2/2013

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca 23/1/2013 tarihli ve 28537 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2012/4213 sayılı “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı”nın 4 üncü maddesinin altıncı fıkrasına dayanılarak hazırlanan “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esaslar”ın ekteki şekilde yayımlanmasına karar verilmiştir.

**EK**

### BAĞIMSIZ DENETİME TABİ OLACAK ŞİRKETLERİN BELİRLENMESİNE DAİR BAKANLAR KURULU KARARINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

#### BİRİNCİ BÖLÜM

##### Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

###### Amaç

**MADDE 1 –** (1) Bu Usul ve Esasların amacı, 23/1/2013 tarihli ve 28537 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2012/4213 sayılı Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararının uygulanmasına yönelik usul ve esasları düzenlemektir.

###### Kapsam

**MADDE 2 –** (1) Bu Usul ve Esaslar, 2012/4213 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde şirketlerin bağımsız denetime tabi olmasına, bağımsız denetimin kapsamından çıkmasına ve ilk uygulamaya ilişkin hususları kapsar.

###### Dayanak

**MADDE 3 –** (1) Bu Usul ve Esaslar, 2012/4213 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 4 üncü maddesinin altıncı fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

###### Tanımlar

**MADDE 4 –** (1) Bu Usul ve Esaslardaki terimler 2012/4213 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında yer alan anlamlarıyla kullanılmıştır. Ayrıca, bu Usul ve Esasların uygulanmasında;

a) Bakanlar Kurulu Kararı: 23/1/2013 tarihli ve 28537 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2012/4213 sayılı Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararını,

b) Denetim: Bağımsız denetimi,

c) Kurum: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunu,

ç) Türkiye Denetim Standartları (TDS): 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca yürürlüğe konulan, bilgi sistemleri denetimi dahil olmak üzere, denetim alanında uluslararası standartlarla uyumlu eğitim, etik, kalite kontrol ve denetim standartları ile bu alana ilişkin diğer düzenlemeleri,

d) Türkiye Muhasebe Standartları (TMS): 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca Kurul tarafından onaylanarak Türkiye Muhasebe Standardı ve Türkiye Finansal Raporlama Standardı adıyla yayımlanan muhasebe standartları ile bu alana ilişkin diğer düzenlemeleri,

ifade eder.

(2) Bağlı ortaklık ve iştirak kavramları, denetime tabi olup olunmadığının belirlenmesinde esas alınan ve yürürlükteki mevzuat uyarınca hazırlanmış finansal tablolardaki anlamlarıyla dikkate alınır.



## İKİNCİ BÖLÜM Denetime Tabi Olma

### Ölçütler

**MADDE 5 - (1)** Şirketlerin denetime tabi olup olmadığının belirlenmesinde tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte aktif toplamına, yıllık net satış hasılatına ve çalışan sayısına ilişkin genel ölçütler aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

Aktif toplamı	: 75 milyon TL ve üzeri
Yıllık net satış hasılatı	: 150 milyon TL ve üzeri
Çalışan sayısı	: 250 çalışan ve üzeri

(2) Bakanlar Kurulu Kararına göre şirketlerin denetime tabi olması için yukarıda belirtilen üç ölçütten ikisini üst üste iki hesap dönemi sağlaması gerekir. Birbirini takip eden hesap dönemlerinde sağlanan iki ölçütün aynı ölçütler olması şart değildir. Aşağıdaki tabloda örnek bir şirket için hesap dönemleri itibarıyla ölçütlerin sağlanması ve denetime tabi olma durumu gösterilmiştir:

Hesap dönemleri	Bilanço aktif toplamı 75milyon TL veya üzeri midir?	Yıllık net satış hasılatı 150 milyon TL veya üzeri midir?	Çalışan sayısı 250 veya üzeri midir?	Kriterlerden en az ikisini sağlıyor mu?	Denetime tabi midir?
1/1-31/12 20X1	Evet	Hayır	Hayır	Sağlamıyor	Referans yıl
1/1-31/12 20X2	Evet	Evet	Hayır	Sağlıyor	Referans yıl
1/1-31/12 20X3	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir
1/1-31/12 20X4*	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir
1/1-31/12 20X5	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir
1/1-31/12 20X6	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir

\* 31/12/20X4 tarihinde sona eren hesap döneminde ölçütlerden en az ikisinin sınırlarının yüzde yirmi veya daha fazla altında kalınmadığı varsayılmıştır.

(3) Bakanlar Kurulu Kararına ekli (II) sayılı listede belirtilen alanlarda faaliyet gösteren şirketler aynı listede yer verilen ölçütler dikkate alınmak suretiyle denetime tabidir. Ölçütlerin söz konusu listede belirtilen sınırlamalar çerçevesinde aşılmış aşılmadığının belirlenmesinde ikinci fıkradaki usul uygulanır.

(4) Bakanlar Kurulu Kararına ekli (I) sayılı listede belirtilen alanlarda faaliyet gösteren şirketler ise herhangi bir ölçüt şartı aranmaksızın denetime tabidir.

(5) Denetim, şirketin konsolide finansal tablolarının yanında münferit finansal tablolarını da içerir.

(6) Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca denetime tabi olma şartlarını taşımayan bir şirket, sadece ana ortaklığının, bağlı ortaklığının veya iştirakinin Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında denetime tabi olması nedeniyle denetime tabi olmaz. Bu durum, topluluk denetçisinin konsolide finansal tabloların denetimine ilişkin 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve TDS çerçevesindeki yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

### Esas alınacak finansal tablolar

**MADDE 6 – (1)** Denetime tabi olunup olunmadığının belirlenmesinde, şirketler ile bu şirketlerin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerinin aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı hesaplanırken vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan son iki hesap dönemine ilişkin bilanço ve gelir tablosu dikkate alınır. Denetim kapsamına girildikten sonra 11 inci madde hükmü uygulanır. Yurtdışında bulunan bağlı ortaklık ve iştiraklerinin, varsa denetimden geçmiş uluslararası muhasebe standartlarına uygun finansal tabloları, olmaması halinde tabi oldukları mevzuat uyarınca hazırladıkları finansal tabloları dikkate alınır.

### Aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatının hesaplanması

**MADDE 7 – (1)** Aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatının hesabında, 6 ncı maddede belirtilen finansal tablolar çerçevesinde, varsa şirketin bağlı ortaklıklarının ve iştiraklerinin aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı da dikkate alınır.



(2) Bağlı ortaklıkları veya iştirakleri bulunan şirketlerin aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı tutarının hesabında aşağıdaki işlemler yapılır:

a) Aktif toplamının hesabında, şirketin kendi aktif toplamından, bağlı ortaklıklarının ve iştiraklerinin kayıtlı değerleri çıkarılır. Bulunan tutara, bağlı ortaklıklarının aktif toplamının tamamı ve iştiraklerinin aktif toplamından kendi iştirak hissesi payına düşen kısmı eklenir.

b) Yıllık net satış hasılatının hesabında, şirketin kendi yıllık net satış hasılatına bağlı ortaklıklarının yıllık net satış hasılatının tamamı, iştiraklerinin yıllık net satış hasılatından kendi iştirak hissesi payına düşen kısmı eklenir.

c) Grup içi işlemlerden doğan varlık, borç, gelir ve giderlerden, bağlı ortaklıklarla olanların tamamı, şirketin ve bağlı ortaklıkların doğrudan iştirakleriyle olanlarının ise hisselerine düşen payı elimine edilir. Grup içi işlemlerin kısmen veya tamamen elimine edilmesi ihtiyaridir.

(3) Şirketlerin bağlı ortaklıkları aracılığıyla dolaylı olarak sahip oldukları bağlı ortaklıklar ve iştirakler de şirketin bağlı ortaklığı ve iştiraki olarak değerlendirilir.

Örneğin; A Şirketinin B Şirketinde %70, B Şirketinin ise C ve D Şirketlerinde sırasıyla %60 ve %15 oranlarında oy hakkına sahip olduğu durumda, A Şirketi aktif toplamını ve yıllık net satış hasılatını hesaplar, C Şirketini bağlı ortaklığı, D Şirketini de %15 oranında oy hakkına sahip olduğu iştiraki olarak değerlendirir.

(4) Şirketlerin veya bağlı ortaklıkların iştiraklerinin sahip olduğu bağlı ortaklıklar ve iştirakler, ilgili iştirakin finansal tablolarındaki değerleri üzerinden dikkate alınır. Bu sebeple, şirketin veya bağlı ortaklıkların iştiraklerinin bağlı ortaklıkları ve iştirakleri eliminasyon işlemlerine dahil edilmez.

Örneğin; A Şirketinin B Şirketinde %40, B Şirketinin ise C ve D Şirketlerinde sırasıyla %60 ve %15 oranlarında oy hakkına sahip olduğu durumda, A Şirketi aktif toplamını ve yıllık net satış hasılatını hesaplar, sadece B Şirketini iştiraki olarak değerlendirir. C ve D Şirketlerinin aktif toplamını ve yıllık net satış hasılatını dikkate almaz. Dolayısıyla, C ve D Şirketlerinin A ve B Şirketleriyle gerçekleştirdiği işlemler eliminasyona dahil edilmez.

(5) Aktif toplamının ve yıllık net satış hasılatının hesabında, şirketin yurtdışındaki bağlı ortaklıklarının ve iştiraklerinin aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı da dikkate alınır.

#### Çalışan sayısının hesaplanması

**MADDE 8 – (1)** Şirketin çalışan sayısının belirlenmesinde, muhtasar beyannamede bildirilen aylık toplam çalışan sayısının yıllık ortalaması dikkate alınır. Söz konusu yıllık ortalama, aylar itibarıyla aylık çalışan sayılarının toplamının on ikiye bölünmesiyle elde edilir. Çıracılık ve mesleki eğitim sözleşmesi kapsamında şirkette mesleki eğitim gören çıracılar ve staj yapan öğrenciler çalışan sayısının hesabında dikkate alınmaz.

(2) Ortalama çalışan sayısının belirlenmesinde, ana ortaklığın ve bağlı ortaklıkların bu maddeye göre hesaplanan çalışan sayılarının toplamı dikkate alınır. İştiraklerin bu maddeye göre hesaplanan çalışan sayısı ise şirketin iştirakteki hissesi oranında dikkate alınır.

Örneğin, aşağıda aylık çalışan sayıları belirtilen, bağlı ortaklığı B Şirketi ve %20 iştiraki C Şirketi olan A Şirketinin ilgili hesap dönemine ilişkin ortalama çalışan sayısı şu şekilde hesaplanır:

Örneğin, B Şirketi A Şirketinin bağlı ortaklığı olup A Şirketinin C Şirketinde %20 oranında iştiraki vardır. Söz konusu şirketlerin aylık çalışan sayılarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Aylar	A Şirketi	B Şirketi	C Şirketi
Ocak	300	170	180
Şubat	305	180	170
Mart	310	185	145
Nisan	305	195	150
Mayıs	300	185	150
Haziran	295	180	160
Temmuz	290	170	160
Ağustos	285	135	160
Eylül	290	140	170
Ekim	310	165	180
Kasım	310	165	180

Aralık	300	170	140
<b>Toplam</b>	<b>3.600</b>	<b>2.040</b>	<b>1.945</b>
<b>Yıllık ortalama (Toplam/12)</b>	<b>300</b>	<b>170</b>	<b>162,08</b>

Yukarıdaki tabloda, şirketler itibarıyla yıllık çalışan sayısı ve ortalama çalışan sayısı hesaplanmıştır. Buna göre, A Şirketinin yıllık ortalama çalışan sayısı hesaplanırken; A ve B Şirketlerinin yıllık ortalama çalışan sayılarının tamamı ile C Şirketinin yıllık ortalama çalışan sayısının sadece %20'si toplanır. Dolayısıyla, A Şirketi için toplam yıllık ortalama çalışan sayısı  $(300 + 170 + (162,08 \times \%20) = ) 502,42$ 'dir.

(3) Çalışan sayısının hesabında, 7 nci madde çerçevesinde şirketin kendisinin, bağlı ortaklıklarının ve iştiraklerinin yurtiçindeki ve yurtdışındaki çalışan sayıları da dikkate alınır.

#### **Birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat ve onarma işleri**

**MADDE 9** – (1) 6 ve 7 nci maddelerde belirtilen hususlara ek olarak, birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat ve onarma işlerini üstlenen şirketler açısından aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatıaşağıdaki gibi tespit edilir:

a) Aktif toplamının hesabında, Tekdüzen Hesap Planında yer alan “170-177 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri” hesapları dikkate alınmaz.

b) Yıllık net satış hasılatının hesabında, Tekdüzen Hesap Planında yer alan “350-358 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım HakedişBedelleri” hesaplarına sadece ilgili dönemde kaydedilen tutarlar yıllık net satış hasılatına eklenir.

c) İşin bitiminde Tekdüzen Hesap Planında yer alan 350-358 nolu hesaplardan ilgili dönem gelir tablosuna aktarılan kısımlar yıllık net satış hasılatının hesabında dikkate alınmaz.

### **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

#### **Denetim Kapsamından Çıkma**

##### **Denetimin kapsamından çıkma**

**MADDE 10** - (1) Denetime tabi şirketler, tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte 5 inci maddede belirtilen ölçütlerden en az ikisine ait sınırların iki hesap döneminde art arda altında kalması durumunda, müteakip hesap döneminden itibaren denetimin kapsamından çıkar. Birbirini takip eden hesap dönemlerinde sınırların altında kalan iki ölçütün aynı olması şart değildir. Aşağıdaki tabloda örnek bir şirket için hesap dönemleri itibarıyla ölçütlerin sağlanması ve denetimin kapsamından çıkma durumu gösterilmiştir:

Hesap dönemleri	Bilanço aktif toplamı 75 milyon TL veya üzeri midir?	Yıllık net satış hasılatı 150 milyon TL veya üzeri midir?	Çalışan sayısı 250 veya üzeri midir?	Kriterlerden en az ikisini sağlıyor mu?	Denetime tabi midir?
1/1-31/12 20X1	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Referans yıl
1/1-31/12 20X2	Evet	Evet	Hayır	Sağlıyor	Referans yıl
1/1-31/12 20X3	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabidir
1/1-31/12 20X4*	Hayır	Hayır	Evet	Sağlamıyor	Tabidir
1/1-31/12 20X5	Hayır	Evet	Hayır	Sağlamıyor	Tabidir
1/1-31/12 20X6	Evet	Hayır	Evet	Sağlıyor	Tabi değildir

\* 31/12/20X4 tarihinde sona eren hesap döneminde ölçütlerden en az ikisinin sınırlarının yüzde yirmi veya daha fazla altında kalınmadığı varsayılmıştır.

(2) Denetime tabi şirketler, 7 nci madde çerçevesinde tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte, bir hesap döneminde 5 inci maddede belirtilen ölçütlerden en az ikisinin sınırlarının yüzde yirmi veya daha fazla altında kalması durumunda, müteakip hesap döneminden itibaren denetim kapsamından çıkar.

(3) Bu madde hükmü, denetime tabi şirketlerden Bakanlar Kurulu Kararına ekli (I) sayılı liste kapsamında bulunan şirketler açısından uygulanmaz.



#### Esas alınacak finansal tablolar

“**MADDE 11** – (1) Denetime tabi olan şirketler, daha sonraki hesap dönemlerinde denetim kapsamında olup olmadıklarını değerlendirirken, aktif toplamının ve yıllık net satış hasılatının hesabında varsa TMS’ye uygun olarak hazırladıkları finansal tablolarda yer alan tutarları esas alır. TMS’yi uygulayan şirketler açısından, bağlı ortaklık ve iştirak kavramları 6102 sayılı Kanun ve TMS’deki anlamlarıyla dikkate alınır. Bu durumda, ölçütler belirlenirken bağlı ortaklıkların tam konsolidasyon yöntemine, iştiraklerin ise özkaynak yöntemine göre konsolide edildikleri finansal tablolar kullanılır. TMS’ye uygun olarak hazırlanmış finansal tabloların bulunmaması durumunda ise, kendileri ile bağlı ortaklıkları ve iştiraklerinin vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırladıkları bilanço ve gelir tablolarındaki son iki hesap dönemine ilişkin tutarlar dikkate alınarak 7 ve 9 uncu madde hükümleri uygulanır. Ortalama çalışan sayısının hesabında 8 inci madde hükümleri uygulanır.”

#### Denetim kapsamından çıkılmasından sonra esas alınacak finansal tablolar

**MADDE 12** – (1) Denetime tabi olan bir şirketin sonraki hesap dönemlerinde denetim kapsamından çıkması durumunda, söz konusu şirketin müteakip hesap dönemlerinde denetime tabi olup olmayacağını tespitinde 6, 7 ve 9 uncu madde hükümleri uygulanır.

### DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

#### Karşılaştırmalı olarak sunulan finansal tablolar

**MADDE 13** – (1) Denetime tabi olunan hesap dönemlerine ilişkin finansal tablolar denetimden geçmiş olarak sunulur. Geçmiş hesap dönemi veya dönemlerine ilişkin finansal tabloların karşılaştırmalı olarak sunulması esastır. Geçmiş hesap dönemlerinde denetime tabi olunmamış ise, denetimden geçmiş finansal tablolara karşılaştırmalı olarak sunulan geçmiş dönem finansal tablolarının denetimden geçmiş olması zorunlu değildir.

**GEÇİCİ MADDE 1** – (1) Hesap dönemi takvim yılı olan şirketler açısından; 2013 hesap dönemi finansal tablolarının denetime tabi olup olmadığının belirlenmesinde, 1/1/2013 tarihinden önce sona eren son iki hesap dönemine ilişkin bilanço (diğer bir ifadeyle, 31/12/2011 ve 31/12/2012 tarihli) ve gelir tablosu (2011 ve 2012 hesap dönemlerine ilişkin) kullanılır.

(2) Özel hesap dönemini uygulayan şirketler açısından; denetime tabi olunup olunmadığının belirlenmesinde, 6102 sayılı Kanununun Geçici 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 2012 ve 2013 yıllarında sona eren hesap dönemlerine ilişkin dönem sonu (örneğin, 30/6/2012 ve 30/6/2013 tarihli) finansal tabloları kullanılır.

#### Yürürlük

**MADDE 14** – (1) Bu Usul ve Esaslar 1/1/2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

#### Yürütme

**MADDE 15** – (1) Bu Usul ve Esaslar hükümlerini Kurum Başkanı yürütür.

